

МОДЕЛЬ СО-АКТИВНОГО КОУЧИНГУ ТА ДОСВІД ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ У ФОРМУВАННІ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗВО

[About the number and composition of the population of the Transcarpathian region according to the results of the All-Ukrainian population census of 2001]. Available at: <http://2001.ukrcensus.gov.ua/results/general/nationality/zakarpatia/> [in Ukrainian].

10. Profesiyni standart za profesiiamy "Vchytel pochatkovykh klasiv zakladu zahalnoi serednoi osvity", "Vchytel zakladu zahalnoi serednoi osvity", "Vchytel z pochatkovoї osvity (z dypломом molodshoho spetsialista)" (2020). [Professional standard for the professions "Teacher of primary classes of a general secondary education institution", "Teacher of a general secondary education institution", "Teacher of primary education (with junior specialist diploma)"]. Available at:

https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Nakaz_2736.pdf [in Ukrainian].

11. Saraieva, O.V. (2014). Formuvannia tolerantnoho seredovyscha v avtorskii shkoli V. Sukhomlynskoho [Formation of a tolerant environment in the author's school of V. Sukhomlynskiy]. *Scientific notes of Moscow State University named after V.O. Sukhomlynskiy*. No. 46 (108), pp. 130–133. [in Ukrainian].

12. Derman-Sparks, L. (1993/94). Empowering children to create a caring culture in a world of differences. *Childhood Education*. Vol. 70, No. 2, pp. 66–71. <https://doi.org/10.1080/00094056.1993.10520994> [in English].

Стаття надійшла до редакції 29.03.2023

УДК 378.035.91

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.279114>

Борис Савчук, доктор історичних наук, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Владислав Бобик, студент Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Назар Пуляк, студент Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

МОДЕЛЬ СО-АКТИВНОГО КОУЧИНГУ ТА ДОСВІД ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ У ФОРМУВАННІ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗВО

У статті розкрито сутність і структурну характеристику моделі Со-Активної коучингу та досвід її використання в експериментальній роботі з формування економічної культури майбутніх фахівців. Схарактеризовано основні компоненти Со-Активної коучингу (базові принципи; "атрибути життя людини"; модель у вигляді п'ятикутної зірки; структурована технологія та ін.). Представлено деякі результати використання технології Со-Активної коучингу в експериментальній роботі з формування і розвитку економічної культури майбутніх фахівців.

Ключові слова: педагогічна модель; коучинг; Со-Активний коучинг; економічна культура; техніка "сильних запитань".

Рис. 1. Літ. 6.

Borys Savchuk, Doctor of Sciences (History), Professor of the Pedagogy and Educational Management Department named after Bohdan Stuparyk of Vasyl Stefanyk Prykarpattia National University
Vladyslav Bobyk, Student of Vasyl Stefanyk Prykarpattia National University
Nazar Pulyak, Student of Vasyl Stefanyk Prykarpattia National University

THE CO-ACTIVE COACHING MODEL AND THE EXPERIENCE OF ITS USE IN THE FORMATION OF THE ECONOMIC CULTURE OF FUTURE SPECIALISTS IN HIGH SCHOOLS

The article reveals the essence and structural characteristics of the Co-Active coaching model and the experience of its use in experimental work on the formation of economic culture of future specialists. The main components of Co-Active coaching are characterized: four basic principles (the client is a creative, holistic personality; Co-Active coaching addresses the whole person's life; task setting comes from the client; the relationship between the coach and the client is a purposeful alliance of interaction) and "three basic attributes of human life" (realization, balance, process). The essence of the classical version of the Co-Active coaching model in the form of a five-pointed star is clarified, where each ray denotes a separate direction of cooperation between the coach and the client (listening; intuition; activity; self-management; curiosity).

The structured technology of Co-Active coaching is shown, consisting of logically interrelated elements – organizational forms, techniques, methods, methods of cooperation between a coach and a client, etc.

Some results of using the Co-Active coaching technology in the experimental work on the formation and development of the economic culture of future specialists in the specialty 011 "Educational, Pedagogical Sciences" (using the technique of "strong questions", the technique of "active listening" in the development of prognostic tools (questionnaires, prognostic conversations) and methods of experimental training, etc.). When summing up the results of the experimental work, its participants

were unanimous in the fact that the combination of the Co-Active coaching model with the “strong questions” method turned out to be the most useful and effective component of the entire educational program on the formation of economic culture.

Keywords: pedagogical model; coaching; Co-Active coaching; economic culture; “strong questions” technique.

Поставка проблеми. Пошук нових інструментів (моделей, технологій, методів, засобів) формування та розвитку особистості здобувача освіти став мейнстримом розвитку української педагогіки ХХІ ст. У такому контексті закономірно зростає інтерес до моделей коучингу, які завдяки потужному активізуючому розвивальному потенціалу здобули світове визнання. Про їхню сутність та особливості використання свідчать думки знаних учених.

Американський психолог і консультант із лідерства Стів Нгуен у процесів трирічного вивчення і розробки моделей коучингу виявив, що одні з них видаються “занадто складними, інші – “дуже простими”. Тому він намагався з’ясувати два основні питання: “Наскільки їх легко застосовувати в навчанні клієнтів?”; “Чи можливо їх використовувати в навчанні лідерів, щоб згодом вони могли застосувати їх у навчанні своїх співробітників?”. Учений дійшов висновку, згідно з яким багато моделей коучингу добре відповідають на перше запитання, але здебільшого “розчаровують” у спробі відповісти на друге [5].

Інший відомий американський психолог Роберт Ділте відніс коучинг до різновиду моделей, призначених для виявлення й аналізу успішних та неуспішних дій. На цій основі він сформулював знамениту “подвійну петлю коучингового навчання”, яку ілюструє відомий вираз: “якщо дати людині рибу, її можна нагодувати на один день, якщо навчити її ловити рибу, то можна забезпечити їжею на все життя”. У цьому полягає сутність коучингового моделювання, яке передбачає навчання того, що робити, і того, як це робити [2].

Такі погляди мають важливе значення для розуміння потенціалу двох базових інструментів коучингу: моделі GROW, яка достатньо представлена в українському науково-педагогічному і освітньому просторі, та моделі Со-Active коучингу, яка залишається маловідомою, але заслуговує на всебічне вивчення і широке практичне використання.

Аналіз актуальних досліджень. Теорія розробки та практика використання різних моделей і технологій коучингу предметно відображена в західній літературі (М. Аткинсон, Л. Вітворт, Дж. Вітмор, Т. Голві, Р. Ділте, М. Доуні, К. Дуглас, Г. Кімсі-Хаус, К. Кімсі-Хаус, С. Кові, С. Нгуен, Ф. Сандул та ін.). Цей продуктивний досвід активно вивчається, розвивається й поглиблюється українськими науковцями (Г. Білавич, О. Варецька, О. Відлацька, І. Голяд, О. Захарова, А. Ківшик, Г. Кузан, О. Нежинська, С. Романова, О. Соколова, В. Тименко, Т. Чернова та ін.). Утім, модель Со-Active коучингу в українських студіях згадується фрагментарно, а в

освітньому процесі фактично не знайшла належного використання. Ця стаття допоможе заповнити означену прогалину.

Мета статті: розкрити сутність і надати структурну характеристику моделі Со-Active коучингу та досвід її використання в експериментальній роботі з формування економічної культури майбутніх фахівців у ЗВО.

Методи дослідження. У процесі підготовки статті використано методи: евристично-пошуковий (для систематизації і аналізу наукових джерел з порушеної проблеми); аналізу і синтезу (для структуризації і компонентного аналізу різних складових моделі Со-Active коучингу та її цілісної характеристики); контент-аналіз і дискурс-аналіз (для осмислення досліджуваного феномену з позиції наукового дискурсу); педагогічного експерименту (для апробації можливостей використання моделі Со-Active коучингу в розробці прогностичного інструментарію з визначення рівнів сформованості економічної культури здобувачів вищої освіти та представлення результатів їх експериментального навчання).

Виклад основного матеріалу. У процесі вивчення порушеної проблеми виходимо з того, що розуміння сутності таких феноменів, як модель і моделювання, в українській педагогічній науці та в теорії і практиці коучингу значною мірою суголосні. У першому випадку модель (лат. modeling – образ, спрощений опис явища) зазвичай трактується як система елементів, що відтворює основні характеристики, зв’язки, функції об’єкта дослідження, а педагогічне моделювання – як діяльність, спрямована на конструювання моделей освітніх процесів і явищ для їх змістового аналізу та визначення цілей, стратегій, методів розвитку і використання [1, 7–19].

У другому випадку типовим і показовим є погляд, згідно з яким сам коучинг розглядається різновидом моделей, які передбачають виявлення та аналіз прикладів успішних дій та їхнє порівняння із невдалими діями. Тому коучинг та моделювання – це два важливі взаємодоповнювальні процеси, необхідні для оптимальної роботи у будь-якій галузі, адже вони уможливають зрозуміти стан певного явища або процесу та визначити засоби та напрями їх розвитку і вдосконалення [2].

Основоположні засади моделі Со-Active коучингу були розроблені американськими психологами, фахівцями з розвитку людського потенціалу Генрі і Карен Кімсі-Хаусами, Філіпом Сандалом та Лорою Вітворт. Покладені в його основу поняття “проактивний” (“проактивність”) запозичені з гуманістичної психології, зокрема, з бестселера Віктора Франкла “Людина в пошуках сенсу”, де вони позначають особу, яка бере відповідальність за себе і своє

МОДЕЛЬ СО-ACTIVE КОУЧИНГУ ТА ДОСВІД ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ У ФОРМУВАННІ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗВО

життя та не шукає пояснень (причин) того, що з нею відбулося у зовнішніх обставинах, та в інших людях. Попри різні акценти використання поняття “проактивність” у психології, менеджменті, інших галузях, його головним сенсом є те, що людина сама визначає, як реагувати на різні події [4].

Водночас Со-Active модель відповідає постулатам філософії коучингу. В її основу покладена проста логіка: клієнт звертається до коучингу, позаяк його щось не влаштовує у житті, та з певних причин, мотивів прагне змін або досягнення важливої мети. Тому термін “Со-Active” (“коактивний”) автори також трактують як “співактивний”, тобто такий, що відображає сутність взаємин, точніше, активної співпраці коуча і клієнта як рівноправних партнерів, які прагнуть до задоволення потреб останнього [4].

Теоретичну основу Со-Active коучингу становлять чотири базові принципи: 1) клієнт є творчою, цілісною особистістю і має відповідні ресурси для особистої і професійної самореалізації; 2) Со-Active коучинг звертається до всього (цілісного) життя клієнта; 3) постановка завдань виходить від клієнта; 4) взаємини між коучем та клієнтом є цілеспрямованим альянсом взаємодії. Ці принципи поєднані в один логічний ланцюг: щодня людина ухвалює десятки, сотні рішень із приводу того, що робити або не робити. Такі щоденні тривіальні рішення визначають, наскільки задовільним і реалізованим буде життя людини загалом, тому кожне рішення або веде до більш збалансованого життя або, навпаки, віддаляє від нього. Те, що ми обираємо, тією чи тією мірою (позитивно або негативно) позначається на якості особистого життя і професійної діяльності [4].

Поряд із принципами, другою фундаментальною основою Со-Active коучингу є “три основні атрибути життя людини”: реалізація, баланс, процес. Зокрема, *реалізація* – це те, що приносить задоволення людині, визначає її “внутрішню орієнтацію”, є для неї “дуже особистим” і цінним у буденному житті”. Реалізація “можлива вже сьогодні” і становить підґрунтя для просування до наступної мети. *Баланс* – це динамічне поняття, він не буває статичним, бо життя завжди перебуває в русі. Людина рухається до кращого балансу або віддаляється від нього. Для досягнення балансу коучинг запрошує клієнта подивитися на своє життя з різних точок зору, щоб мати можливість вибрати власну версію збалансованого життя. Коучинг балансу полягає у тому, щоб допомогти клієнтові зробити життєдайний вибір, розробити на цій основі план дій, мотивувати до його виконання та усвідомлено взяти на себе відповідальність за успіх справи. *Процес* – це саме життя, яке виглядає витонченим, радісним і енергійним або ж, навпаки, “застраглим у багнюці”, як “боротьба і біль” [4].

Наступний концепт Со-Active коучингу передбачає “повну орієнтацію на сценарій клієнта” через визначення завдань і кінцевої (на певному відрізку життя) мети його діяльності. Це виявляється в гуманістичних у своїй основі “наріжних каменях”, що становлять основні засади роботи коуча: кожна людина від природи є творчою, винахідливою, цілісною; зосередження на людині загалом (її духовній і фізіологічній сферах); спрямування зусиль на стимулювання свідомої [само]трансформації людини. Такий підхід забезпечує її від потрапляння у глухий кут, допомагає пройти свій шлях та максимально поліпшити життя в приватній і професійній сферах. Клієнт та коуч спільно працюють над “порядком денним”, який визначає безліч конкретних питань: кар’єра, управління часом, духовне вдосконалення, фізичні вправи, подолання втрат тощо [4].

Класичний варіант моделі Со-Active коучингу представляється у вигляді п’ятикутної зірки (рис. 1). Кожен її промінь позначає окремий напрям, контекст співпраці коуча і клієнта, що ґрунтуються на певних ідейних засадах та методиках і техніках [4].

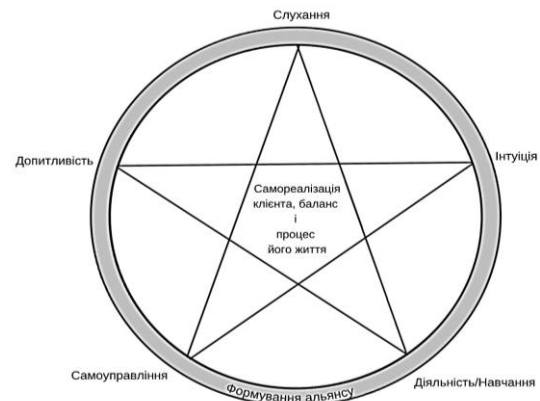

Рис. 1. Класичний варіант моделі Со-Active коучингу

Інтуїція у цій п’ятизірковій моделі дає змогу досвідченому коучеві зрозуміти те, що не висловив клієнт, та опрацювати більше інформації і вражень, аніж можна отримати на основі логічного підходу. *Допитливість* означає, що клієнт має достатні здібності, ресурси, тому сам знає відповіді на всі актуальні особистісні та професійні проблеми, що його хвилюють. Завдання коуча полягає у тому, щоб пробудити й активізувати його допитливість за допомогою запитань. *Діяльність / навчання* стимулюються через вербальну взаємодію, породжують і активізують дії клієнта.

Самоуправління передбачає свободу дій: клієнт діє за своїм сценарієм, а коуч непомітно, але реально, за потреби істотно впливає цей процес і коригує його. У проекції п’ятизіркової моделі Со-Active коучингу реалізуються її компоненти: роль і місце

коуча; “формувальний альянс його стосунків з клієнтом; атмосфера, у якій клієнт зростає, змінюється, припускається помилок, терпить невдачі, але рухається далі; конфіденційність (фундамент довірливих стосунків між коучем та клієнтом); повна взаємодовіра і правдивість; “просторовість” (свобода дій, думок, фантазій, бажань клієнта та лояльне, уважне ставлення до них коуча) [4].

На основі означених постулатів вибудовується структурована *технологія Co-Active коучингу*, що складається з логічно взаємопов’язаних елементів – організаційних форм, технік, методик, прийомів співпраці коуча з клієнтом та його навчання і підготовки відповідно до п’яти означених променів зірки. Зокрема, на вступній (ознайомлювальній) сесії відбувається обговорення п’яти основних проблем: дозвіл (узгодження формальних процедур процесу навчання і співпраці); виявлення (з’ясування становища, у якому перебуває клієнт, і того, як він у нього потрапив); проєктування майбутнього (визначення і візуалізація першочергових цілей і образу бажаного результату); заклик до поступу (мотивація, стимулювання руху до мети); логістика (добір необхідних для цього засобів та інструментів).

Ефективністю та унікальністю відзначаються напрацьовані в Co-Active коучингу техніки слухання і комунікації, що формують професійні навички та особистісні якості, якими має володіти коуч (вербальні і невербальні прийоми спілкування; техніки уточнення, метафор, визнання і прийняття та ін.; системи вправ для різних рівнів комунікації тощо).

Дослідники часто порівнюють модель Co-Active коучингу з моделями GROW і “Внутрішньої гри” Тімоті Голві та іншими інструментами коучингу. З одного боку, вони априорі подібні, що виявляється у підходах до визначення основних структурних компонентів: цілей; реальної ситуації (становища), у яких перебуває клієнт; перешкод, які йому потрібно здолати для поліпшення результатів; плану дій і шляху для досягнення цілей тощо. З іншого боку, між ними є важлива відмінність: Co-Active-модель справляє не фрагментарний “точковий”, а комплексний універсальний вплив на особу, адже спрямована на її цілісний особистісно-професійний саморозвиток.

Докладно розроблена технологія Co-Active коучингу передбачає чіткі формалізовані механізми співпраці коуча та клієнта, тому може знайти комплексне або аспектне застосування в організації освітнього процесу ЗВО. Вона рідко використовується у чистому вигляді, адже поєднання з іншими інструментами коучингу збільшує її ефективність.

З таких позицій автори статті підійшли до аспектного використання технології Co-Active коучингу в організації та проведенні дослідницько-експериментальної роботи з формування і розвитку

економічної культури майбутніх фахівців спеціальності 011 “Освітні, педагогічні науки”. Так, під час розробки анкети як інструмента діагностики рівня сформованості цього важливого складника професійної компетентності означені вище теоретичні засади Co-Active коучингу (схема п’ятикутної зірки; основні атрибути життя людини: реалізація, баланс, процес та ін.) були поєднані з поширеною в коучингу технікою “сильних запитань”, які стимулюють вдумливість і щирість відповідей респондентів. Було використано методику і досвід формулювання чотирьох різновидів запитань (закриті, альтернативні, відкриті, парафрази) [3].

Приміром, для визначення життєвих і професійних орієнтирів учасників експерименту та місця і значення в них економічних стимулів, інтересів ставилися відкриті запитання: “Чого ви прагнете досягти у своєму житті / професійній діяльності?”; “Що ви відчуватимете, коли цього досягнете?”; “Як ви дізнаєтеся, що досягли мети / отримали бажаний результат?”; “Що вам дасть досягнення поставленої мети, як це змінить ваше життя?” та ін.

У процесі проведення прогностичних бесід зі здобувачами освіти та викладачами техніка “сильних запитань” поєднувалася з напрацьованою в Co-Active коучингу технікою активного слухання. Вона передбачає пізнання думок, цінностей, цілей людини на основі “зчитування” численних вербальних і невербальних психологічних нюансів на трьох рівнях слухання (поверхневе; сфокусоване; багатомірне) [4; 6].

Покладена в основу розробки та впровадження експериментальної навчальної програми формування економічної культури майбутніх педагогів Co-Active-модель органічно поєднувалася з двома згадуваними техніками коучингу та іншими методами. Це уможливило виробити структуровану і достатньо ефективну мотиваційну навчальну програму, що ґрунтувалася на доброзичливих, довірливих міжособистісних взаєминах та передбачала поетапне логічне використання різних методів, форм і засобів розвитку визначених економічних знань, умінь, навичок і їхнього застосування у професійній діяльності й особистому житті майбутніх фахівців.

Важлива особливість експериментальної навчальної програми полягала у тому, що вона мала не лише підвищити рівень сформованості економічної культури, а й навчити майбутніх педагогів використовувати ефективні коучингові інструменти в подальшій професійній діяльності. Задля цього члени експериментальної групи підготували два науково-освітні проєкти. Метою першого проєкту “Техніка “сильних запитань” як інструмент формування економічної культури” було опанування техніки постановки “сильних запитань” для самомотивації здобуття знань і навичок економічного аналізу. Реалізація проєкту передбачала чотири етапи:

МОДЕЛЬ СО-АКТИВНОГО КОУЧИНГУ ТА ДОСВІД ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ У ФОРМУВАННІ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗВО

Перший – етап натхнення (прикладні запитання: “Уявіть, що ви опанували очікуваний рівень економічних знань і навичок, наскільки економічнішими і раціональнішими стануть ваші щоденні витрати; як ви зможете їх використовувати для ефективного управління сімейним бюджетом (теперішнім, майбутнім)? Як ви зможете їх використати у своєму особистому житті та професійній діяльності” та ін.);

Другий – етап постановки цілей і мотивації (“Які саме економічні знання і навички ви хотіли б опанувати; як вони позначаться на вашому добробуті? Чому ця ціль для вас важлива? Наскільки від вас залежить досягнення цих цілей? Які конкретні кроки ви маєте для цього здійснити? Чи маєте ви власні / достатні можливості для досягнення своїх економічних цілей? Чи готові ви долати труднощі, перешкоди на цьому шляху?” та ін.);

Третій – етап планування дій для досягнення цілей (“Які дії, заходи ви вважаєте за необхідне здійснити заради досягнення поставлених цілей? Якими будуть перші та наступні кроки для досягнення мети?”);

Четвертий – етап завершення (рефлексії) (“Як ви зрозумієте, що досягли поставлених цілей? Які важливі / раціональні / ефективні / помилкові кроки / дії / заходи на цьому шляху були здійснені? Чи плануєте ви надалі займатися економічною самоосвітою та вдосконаленням навичок економічного самоаналізу?” та ін.)

Мета другого проєкту “Постановка “сильних запитань” як інструмент формування економічної культури здобувачів освіти” полягала в опануванні учасниками експерименту цією методикою для розвитку економічної культури майбутніх вихованців. Цей проєкт реалізувався за тією ж схемою, що і попередній, з тією лише різницею, що майбутні фахівці навчалися ставити “сильні запитання” для мотивації та ефективної організації формування економічної культури здобувачів освіти в педагогічній діяльності.

Прикметно, що під час підбиття підсумків експериментальної роботи його учасники були однакостайні в тому, що саме поєднання моделі Со-Активного коучингу з методикою “сильних запитань” виявилось найбільш корисним і ефективним компонентом усієї навчальної програми з формування економічної культури.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Представлена сутнісно-змістова та структурна характеристика моделі Со-Активного коучингу засвідчує значні потенційні можливості її використання в організації освітнього процесу. Завдяки універсальності, оригінальності, особистісно орієнтованій спрямованості та ідейно-методичній відповідності сучасним освітнім парадигмам (студентоцентризм; суб’єкт-суб’єктні партнерські взаємини та ін.) модель може продуктивно застосовуватися для розв’язання широкого спектру комплексних та

окремих завдань професійної підготовки майбутніх фахівців. Науково-експериментальна робота показала, що ефективність її використання зростає завдяки органічному поєднанню з різними інструментами коучингу (техніка “сильних запитань”, техніка активного слухання тощо), іншими навчальними методами.

Уважаємо перспективним здійснення предметного (фахово-орієнтованого) науково-теоретичного обґрунтування та експериментальної перевірки можливостей використання моделі Со-Активного коучингу у формування і розвитку певних видів наукових знань, практичних навичок і особистісних якостей здобувачів різних рівнів освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Тютюнник М. Теоретичні аспекти моделювання як методу наукового дослідження. Чернівці : Ред-вид. центр ЧНПУ, 2012. 270 с.

2. Dilts R.B. From Coach to Awakener. California: Meta Publications, 2003. 368 p. URL: <https://idoc.pub/documents/robert-dilts-from-coach-to-awakener-meta-publications-2003-jlk9p9wpx545>.

3. Downey M. Effective Modern Coaching: The Principles and Art of Successful Business Coaching. LID Publish Ltd, 2015. 240 p.

4. Kimsey-House H., Kimsey-House K., Sandahl P., Whitworth L. Co-active coaching: the proven framework for transformative conversations at work and in life. Boston, MA: Nicholas Brealey Publishing, 2018. URL: <https://www.worldcat.org/oclc>.

5. Nguyen S. The G.R.O.W. Model In Business Coaching – Powerfully. 2018. URL: <https://www.stevenguyenphd.net/the-grow-model-inbusiness-coaching-powerfully-simple>.

6. Rogers J. Coaching skills: A handbook. New York: Open University Press, 2004. 249 p.

REFERENCES

1. Tiutiunnyk, M. (2012). Teoretychni aspekty modelivannia yak metodu naukovoho doslidzhennia [Theoretical aspects of modeling as a method of scientific research]. Chernihiv: Red-vyd. tsentr ChNPU. 270 p. [in Ukrainian].

2. Dilts, R.B. (2003). From Coach to Awakener. California: Meta Publications. 368 p. Available at: <https://idoc.pub/documents/robert-dilts-from-coach-to-awakener-meta-publications-2003-jlk9p9wpx545>. [in English].

3. Downey, M. (2015). Effective Modern Coaching: The Principles and Art of Successful Business Coaching. LID Publish Ltd. 240 p. [in English].

4. Kimsey-House, H., Kimsey-House, K., Sandahl, P. & Whitworth, L. (2018). Co-active coaching: the proven framework for transformative conversations at work and in life. Boston, MA: Nicholas Brealey Publishing. Available at: <https://www.worldcat.org/oclc>. [in English].

5. Nguyen, S. (2018). The G.R.O.W. Model In Business Coaching – Powerfully. Available at: <https://www.stevenguyenphd.net/the-grow-model-inbusiness-coaching-powerfully-simple>. [in English].

6. Rogers, J. (2004). Coaching skills: A handbook. New York: Open University Press. 249 p. [in English].

Стаття надійшла до редакції 04.04.2023